

Đến năm 1921, sự chia rẽ đã trở thành vĩnh viễn: những người Dân chủ Xã hội vẫn trung thành với Quốc tế Thứ Hai, trong khi những người Cộng sản thành lập Quốc tế Thứ Ba.

Những người Bolshevik, không kém gì những người Menshevik, được lãnh đạo bởi những người hoặc thuộc tầng lớp quý tộc nhỏ (*dvoryane*), hoặc có nền tảng tri thức tầng lớp trung lưu (có cả người Do Thái và người không phải Do Thái trong số họ), hoặc là cựu chủng sinh. Khi Joseph de Maistre tiên đoán rằng cuộc cách mạng Nga sắp tới sẽ được lãnh đạo bởi một "Pugachev có bằng đại học", ông đã không sai là mấy. Mô tả này khớp với Lenin một cách hoàn hảo, nhưng nó cũng có thể áp dụng cho hầu hết các nhà lãnh đạo khác, những người kết hợp ít nhiều ba tài năng cách mạng vĩ đại: trí tuệ, tài năng tổ chức và sức hút hùng biện (*oratorical magnetism*).

Dẫu vậy, tất cả những kẻ hùng biện và những kẻ hành động này gộp lại thành một cũng không bao giờ có thể giành chiến thắng nếu không có sự trợ giúp của những người lính và thủy thủ nổi loạn, hầu hết là nông dân và con em nông dân. Giai cấp công nhân Nga khi đó chỉ chiếm một tỷ lệ rất nhỏ trong dân số. (Chúng ta không có số liệu thống kê chính xác.) Sau khi chiến đấu chống lại một kẻ thù nước ngoài hung hãn dưới sự áp bức của kỷ luật, những người lính và thủy thủ giờ đây đang tìm kiếm một chiến thắng dễ dàng. Họ cũng muốn loại bỏ các sĩ quan của mình. Có sự hiện diện mạnh mẽ trong các "Hội đồng (*sovyeti*) Công nhân, Nông dân và Binh lính", họ đã giúp những kẻ kích động quần chúng mang dòng máu tri thức giành thắng lợi quyết định. Tầng lớp trung lưu không chỉ là một tầng lớp tương đối nhỏ, mà còn không có tổ chức và thiếu đi mọi sự gắn kết.

Chính phủ Kerensky đã chống lại những binh lính nổi loạn ở giai đoạn cuối cùng bằng một trung đoàn nữ quân nhân – vốn đã bị tổn thất nặng nề, bị đánh bại và bị bắt làm tù binh bởi những anh hùng Hồng quân trong trạng thái nửa say nửa tỉnh. Những cảnh tượng diễn ra sau đó hẳn sẽ làm hài lòng Hầu tước Thần thánh (de Sade), cũng giống như cuộc tàn sát dã thú đối với gia đình Hoàng gia ở Yekaterinburg. Kerensky từng muốn đưa họ sang Anh, nhưng Lloyd George đã từ chối vì đối với vị Thủ tướng "tự do" vốn khao khát giành chiến thắng bằng mọi giá này, Nicholas II – người tuyệt vọng khao khát hòa bình – lại là một kẻ phản bội. Công chúng Anh sẽ không chấp nhận điều đó, ông ta tuyên bố.

Trong Thế chiến I, một điều rõ ràng là chúng ta phải nhìn nhận ở "phe cánh tả ôn hòa" một lực lượng phản đối hòa bình dữ dội nhất và dễ rơi vào những thái quá tồi tệ nhất